

← Takaisin

Uutinen 9.9.2025

Farmaseutti osana moniammatillista yhteistyötä – lääkitysturvallisuus vahvistui ikäihmisten palveluissa

Ikääntyneiden lääkehoidon onnistuminen vaatii selkeät toimintaohjeet ja sujuvaa yhteistyötä yksikön hoitajien, apteekin ja lääkärin välillä. Pirkanmaan hyvinvointialueen kehittämishankkeessa luodaan yhtenäisiä käytäntöjä turvallisen lääkehoidon varmistamiseksi.

Ajatus farmaseutin työskentelystä ikäihmisten palveluissa lähti liikkeelle Pirkanmaan hyvinvointialueen sairaala-apteekin apteekkari Leena Riukalta. Hän oli kehittämässä farmaseutin toimenkuvaa ikäihmisten palveluissa Päijät-Hämeessä jo 2010-luvun alussa.

Kehittämistyöhön saatiin EU-rahoitusta Hoppu-hankkeesta, ja farmaseutti **Isa Kivelä** aloitti työnsä yhteistyössä lääkitysturvallisuuskoordinaattorien ja ikäihmisten palveluiden ammattilaisten kanssa.

Yhtenäiset toimintatavat koneelliseen annosjakeluun – ohjeistus palvelulinjalle

Kotihoidossa ja ikäihmisten asumispalveluissa käytetään laajasti koneellista annosjakelua, jossa lääkkeet toimitetaan sopimuspapteekista valmiiksi annospusseihin pakattuina.

Kivelä aloitti kehittämistyön kartoittamalla nykytilannetta Lempäälän ja Ylöjärven kotihoidossa sekä asumispalveluissa. Hän havaitsi useita haasteita lääkehoidossa. Toimintatavat olivat osittain työläitä, vastuut epäselviä, tiedonkulussa ilmeni katkoksia ja lääkärit kuormittuivat. Lisäksi annosjakelu tuli käyttöön koko Pirkanmaan alueella, joillekin alueista uutena. Tarve selkeille ja yhtenäisille toimintatavoille oli selvä.

Ikäihmisten ja vammaisten palvelulinjan käyttöön laadittiin yhteistyönä koneellisen annosjakelun toimintaohje. Siinä kerrotaan selkeästi vaiheet ja vastuut, jotta jokainen tietää oman roolinsa annosjakelun prosessissa.

– Tein kyselyn puoli vuotta toimintaohjeen julkaisun jälkeen, ja ohjeistus on otettu hyvin käyttöön, Kivelä iloitsee.

Koulutuksilla ehkäistään lääkehoidon riskejä

Palvelulinjalla tunnistettiin tarve lisätä lääkehoidon osaamista, ja tämän pohjalta kehitettiin Moodle-kurssi, joka käsittelee lääkehoidon riskejä ikäihmisten palveluissa. Kurssin suunnittelusta ja toteutuksesta vastasi moniammatillinen tiimi, johon Kivelä toi oman asiantuntemuksensa.

Moodle-koulutus on tarkoitettu kaikille Pirkan ikäihmisten palveluiden uusille hoitajille perehdytysmateriaaliksi. Koulutuksen voi suorittaa myös pidempään yksikössä työskennellyt tai pitkään työstä poissa ollut työntekijä muistin virkistämiseksi. Koulutuksen tavoitteena on, että opiskelija syventää osaamistaan ja tuntee ikäihmisten kotona asumista tukevien ja asumisen palveluiden yleisimmät lääkehoidon riskit ja työtavat, joilla lääkitysvirheitä voidaan ennaltaehkäistä.

Lisäksi kotihoidon ja asumispalveluiden lähihoitajille on järjestetty koulutuksia lääkehoidon vaikutuksen seurannasta. Kivelä on ollut tässä mukana ja osallistunut myös kotona asumista tukevien palveluiden työryhmään, jossa kehitettiin konkreettisia toimintatapoja insuliinihoidon vaaratapahtumien estämiseksi.

RAI-arvioinnit indikaattorina lääkityksen korjaamiseen

Kivelän työ painottuu eniten lääkitysturvallisuuden kehittämiseen, mutta hän on ehtinyt selvittää hiukan myös pilottikohteiden RAI-arviointien hyödyntämistä lääkehoidon arvioinnin lähtökohtana.

– Ikäihmisten palveluiden asiakkaille vähintään puolivuositain tehtävistä RAI-arvioinneista voisi nostaa esille herätteitä ja asiakkaiden oireita, jotka toimivat indikaattorina lääkityksen korjaamistarpeelle. Tämä voisi olla seuraava kehityskohde, Kivelä mainitsee lopuksi.

Ikäihmisten palvelujen lääkitysturvallisuutta kehitetään Suomen kestävän kasvun ohjelman (RRP) Hoitoon pikaisesti Pirkanmaalla uusilla toimintavoilla (HOPPU) -hankkeessa. Hanke saa rahoituksensa Euroopan unionin kertaluonteisesta elpymisvälineestä (NextGenerationEU). Suomen kestävän kasvun ohjelmalla tuetaan ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävää kasvua.

**Euroopan unionin
rahoittama**
NextGenerationEU